

Církevní základní škola ORBIS-PICTUS, spol. s r.o.

Budějovická 825, Tábor

Motto:

UČÍME SE NAVZÁJEM

Dodatek č. 5 zahrnující změny Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělání k 1. září 2014

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

UČÍME SE NAVZÁJEM**Předkladatel:**

Název školy:

Církevní základní škola ORBIS-PICTUS, spol. s r.o.

Právní forma:

společnost s ručením omezeným

Adresa školy:

Budějovická 825, 390 02 Tábor

Tel.: 381 251 864

e-mail: orbis-pictus@orbiska.cz

Jméno jednatele:

Ing. Miroslava Nejezchlebová

Jméno ředitele:

Ing. Miroslava Nejezchlebová

Tel. a fax: 381 252 567

e-mail: m.nejezchlebova@orbiska.cz

IČO:

25 159 577

IZO:

škola 060 064 161

školní družina 110 017 838

školní klub 181 031 671

RED-IZO:

600 001 288

Webové stránky:

www.orbiska.cz

Zřizovatel:

Název: Římskokatolická farnost Tábor
Adresa: Děkanská 305, 390 01 Tábor
Statutární zástupce: P. Petr Plášil
Kontakty: Tel.: 381 253 824
e-mail: faratabor@volny.cz

Platnost dokumentu:

od 1. září 2014 (od šk. roku 2014/15)

Koordinátor tvorby ŠVP:

Ing. Mgr. Karel Dušek
Tel.: 381 251 864
e-mail: kareldusek@seznam.cz

Podpis ředitele:**Razítko školy:**

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V rámci dlouhodobého projektu DVPP:

- všichni pedagogové školy získali **Certifikát RWCT** (Čtením a psaním ke kritickému myšlení - dále Kritické myšlení), který získali absolvováním 80ti hodinového kurzu na podzim r. 2006
- z roku 2006 mají všichni pedagogové osvědčení o absolvování 35ti hodinového kurzu **Respektovat a být respektován**
- podpořením evropského grantového projektu OP VK v prioritní ose 1 **Inovace ŠVP – Výchova k prosociálnosti** byl celý pedagogický tým v průběhu 2 let proškolen v 250ti hodinovém kurzu etické výchovy; kurz byl zahájen v dubnu 2009 a zakončen v březnu 2011; školitelé byli lektori Etického fóra ČR.

Orbis-Pictus se zaměřuje na kvalitní vzdělávání dětí 1. stupně při přestupu z mateřské školy, z tohoto důvodu jsou někteří pedagogové 1. stupně proškoleni v **Montessori vzdělávacím systému**.

Už jedenáctým rokem vyučuje škola svou 1. třídu **Genetickou metodou počátečního čtení a psaní** (nazývanou Kožíškova metoda).

V rámci 1. stupně se vyučuje pravidelně skupinově, jednou za měsíc probíhají **dopolední projektové dny**.

Od roku 2009 probíhá ve škole výuka **etické výchovy**. Je založena na postupném osvojování jednotlivých sociálních dovedností po stupních:

1. **komunikace** – správné používání verbální a neverbální komunikace s cílem vytvořit prosociální vztah; naslouchání; vedení dialogu
2. **důstojnost lidské osoby, úcta k sobě** – zdravé sebehodnocení bez přeceňování a podceňování; získání pozitivního hodnocení své osoby od svého okolí
3. **pozitivní hodnocení druhých** – vychází ze sebedřívětí; osvojení přiměřeného hodnocení druhých lidí i ve ztížených podmínkách a situacích
4. **tvořivost a iniciativa** – rozvíjení tvořivého myšlení v mezilidských vztazích
5. **komunikace citů** – vzájemné vyjádření svých citů a identifikace s nimi; ovládání a usměrňování citů
6. **empatie** – vžívání se do pocitů a postojů druhých, následně do jejich celkové situace
7. **asertivita** – seznámení s asertivními právy, asertivními technikami, manipulačními pověrami; praktický nácvik do života
8. **reálné a zobrazené vzory** – nabídka vzorů v oblasti prosociálního chování; média a vztah k nim
9. **pomoc, přátelství, spolupráce** – osvojení prosociálního chování v konkrétních dovednostech: dávání, dělení se, péče, útěcha (i ve ztížených podmínkách)

10. **komplexní prosociálnost** - vztažení získaných dovedností na širší skupinu (člověk jako součást lidstva); aktivní spolupráce žáků na prosociálních akcích neziskových a charitativních organizací

Navazující *aplikační témata* etické výchovy:

1. rodina, ve které žijí
2. etika a morálka
3. duchovní hodnoty a náboženství
4. ochrana přírody a životního prostředí
5. ekonomické hodnoty
6. výchova k sexuálnímu zdraví a rodinnému životu.

Způsob realizace etické výchovy ve školní výuce:

- a) v rámci pětileté udržitelnosti evropského grantového projektu **Inovace ŠVP – Výchova k prosociálnosti (Otevřeno)** v jednotlivých školních letech 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15 a 2015/16 v celé škole dále probíhají tyto klíčové aktivity:
- čtyřikrát ročně jednodenní **projektové dny** (v 1. – 9. ročníku) se čtyřmi nosnými tematickými okruhy:
 - **národnostní menšiny** (multikulturní výchova)
 - **rodina jinak**
 - **lidé s handicapem**
 - **ekologie** (životní prostředí)
 - jednou ročně pětidenní **kurzy prosociálního chování** (v 1. – 9. ročníku)
 - jednou ročně jednodenní **Dny pro druhé** (v 1. – 8. ročníku)
 - jednou ročně pětidenní **dobrovolnické práce** (v 9. ročníku).

Tyto uváděné klíčové aktivity tvoří dohromady **program osobnostního růstu žáka** (program ORŽ), do kterého jsou zahrnuti všichni žáci školy.

Orbis-Pictus se zaměřuje na formování osobnosti dítěte v křesťanském duchu. Z tohoto důvodu pořádá sportovně a duchovně zaměřené zimní a letní ozdravné pobyty – většinou na území naší republiky. Po dobu udržitelnosti projektu Otevřeno jsou letní ozdravné pobyty nahrazeny kurzy prosociálního chování.

- b) viz 3.5. **Začlenění průřezových témat** při realizaci **programu osobnostního růstu žáka**
- c) **osvojování jednotlivých sociálních dovedností po stupních** (dosažení maximální úrovně je nepovinné, závisí na složení a nastavení každé třídy):
- a. 1. - 5. ročník: **1. – 6. stupeň**
 - b. 6. – 9. ročník: **1. – 10. stupeň, aplikační témata**

Orbis-Pictus zaměřuje spolupráci většinou na ostatní církevní a základní školy v ČR, na předávání svých zkušeností se začleňováním etické výchovy do výuky (viz projekt Otevřeno).

CZŠ Orbis-Pictus získala za své výsledky ve vzdělávání v oblasti etické výchovy **zlatou plaketu Etická škola** na školní rok 2013/14. Stalo se tak v listopadu 2013. Toto ocenění uděluje společnost Etická výchova o. p. s. po splnění předepsaných kritérií.

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. PRVOUKA

5.4.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Prvouka* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Žáci jsou v předmětu vedeni k pozorování světa kolem sebe, vnímání souvislostí a přemýšlení o příčinách jevů. Osvojování nových poznatků vychází ze zkušenosti žáků a jejich prožitku. Důraz je kladen na rozvoj žákovy schopnosti samostatně získávat informace a dále s nimi pracovat i na rozvoj týmové práce žáků. Děti jsou vedeny k vnímání souvislostí mezi jednáním člověka a jeho důsledky (v přírodním i společenském prostředí) a tím i k utváření odpovědnosti za svět kolem sebe. U dětí jsou rozvíjeny jejich komunikační schopnosti (schopnost vyjadřovat se, naslouchat, argumentovat) a jejich kritické myšlení (schopnost dávat jevy do souvislostí, hodnotit, třídít atd). Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

5.4.1.1.1. Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Prvouka* je členěn do *pěti tematických okruhů*:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat život v rodině, ve škole, v obci. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště a postupně rozvíjet jejich vztah k naší zemi. V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci učí rozumět chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se i s problémy, které provázejí soužití lidí. V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky. V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví

jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci pracují s interaktivní učebnicí dopravní výchovy, vytvořenou v rámci projektu OP VK **Dopravní výchova interaktivně** – používají interaktivní učebnicí dopravní výchovy (práce s textem, obrázky, fotografiemi, ilustracemi, videosekvencemi, zvukovými nahrávkami, 2D a 3D animacemi) a webový portál [Jihocesi-bezpecne-na-cestach.cz](http://jihocesi-bezpecne-na-cestach.cz). Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Předmět je zařazen v 1. 2. a 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Předmět je vyučován formou vyučovacích hodin s výraznějším začleňováním metod aktivního učení a krátkodobých projektů. Výuka probíhá ve školní učebně, součástí výuky jsou vycházky s pozorováním přírody, návštěva muzeí, exkurze a práce v terénu.

5.4.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu.

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Podporujeme samostatnost a tvořivost. - Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. - Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. - Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). - Učíme práci s chybou. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky nebát se problémů , hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování. - Vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit. - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. - Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají a řešení společně hodnotíme.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Klademe důraz na vstřícnou a pozitivní komunikaci. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu jako přípravu na dodržování zákonných norem a morálky společnosti. - Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - Netolerujeme pomluvy, hrubost a „zákulisní“ jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků.

KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none">- V žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec.- Vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví.- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.- Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.- Respektujeme osobnost žáka i jeho rodičů. Respektujeme práva žáků. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole i s rodiči žáka.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none">- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce.- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.- Učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých.

5.4.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ROČNÍK: 1.

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
<p>Žák</p> <p>-dokáže vyznačit školu a domov na jednoduchém plánu a zná bezpečnou cestu k nim</p> <p>-dokáže se orientovat ve škole, zná základní pravidla školního řádu.</p> <p>-rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině</p> <p>-zná význam jednotlivých povolání</p> <p>-respektuje a toleruje spolužáky i s jejich odlišnostmi</p> <p>-zná pravidla soužití ve třídě a podílí se na jejich utváření.</p> <p>-má konkrétní časovou představu hodina, den, měsíc, rok. Tyto jednotky času dokáže správně používat a má je spojeny s konkrétními jevy v přírodě a událostmi během roku.</p> <p>-zná souvislosti svátků Vánoce, Velikonoce a 28. říjen, ví v které roční době se slaví.</p>	<p><i>Místo, kde žijeme</i></p> <p>-domov – prostředí domova</p> <p>-orientace v místě bydliště</p> <p>-škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy</p> <p>-bezpečnost v dopravním provozu – cesta do školy</p> <p>-místní památky</p> <p><i>Lidé kolem nás</i></p> <p>-rodina - postavení jedince v rodině, role členů</p> <p>-blízké vztahy mezi příbuznými</p> <p>-mezigenerační vztahy</p> <p>-chování lidí – vlastnosti lidí</p> <p>-pravidla slušného chování</p> <p><i>Lidé a čas</i></p> <p>-orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny</p> <p>-určování času, kalendář</p> <p>-režim dne</p> <p>-roční doby</p>	<p><i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <p>-rozvoj schopností poznávání</p> <p>-hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>-řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p><i>Enviromentální výchova</i></p> <p>-lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Český jazyk- literární výchova</p> <p>Lidé kolem nás (povídka- rozebrání vztahů a motivů jednání)</p> <p>Rozmanitosti přírody (poezie - změny ročních dob, próza - příběh za života zvířat)</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Lidé kolem nás (vztahy v písni)</p> <p>Rozmanitosti přírody v písni</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Rozmanitosti přírody (den a noc - malba, barvy ročních dob - malba)</p> <p>OP VK Dopravní výchova interaktivně (dále DVI) – seznámení s tématy</p>

<p>-popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a vnímá souvislosti mezi změnami chování živočichů, rostlin i člověka a jednotlivými ročními obdobími</p> <p>-dokáže popsat péči o živočichy a rostliny</p> <p>-ví, jak se chránit před nemocí a úrazem.</p> <p>-respektuje základní pravidla silničního provozu.</p> <p>-vyhýbá se nebezpečným situacím</p> <p>-uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života</p> <p>-na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby</p> <p>-v modelových příkladech předvede první pomoc a uvede způsoby léčby běžných onemocnění</p>	<p><i>Rozmanitosti přírody</i></p> <p>-den a noc</p> <p>-změny v přírodě v ročních obdobích</p> <p><i>Člověk a jeho zdraví</i></p> <p>-lidské tělo – základní stavba a funkce</p> <p>-péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena</p> <p>-osobní bezpečí – ochrana proti zneužívání</p> <p>-projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepecně-na-cestách.cz) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků</p>	<p>Matematika</p> <p>OP VK Dopravní výchova interaktivně (slovní úlohy, logické úlohy)</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>OP VK Dopravní výchova interaktivně (tvorba pomůcek)</p>
---	---	--

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -začlení své město nebo obec do příslušného kraje -pozná důležitá místa obce a zná jejich význam -vnímá a respektuje rozdíly věku a pohlaví -orientuje se v čase - na příkladech porovná minulost a současnost -zná význam všech státních svátků a má je spojeny s konkrétními dny a konkrétními událostmi -vnímá, které změny v krajině jsou způsobené vlivem člověka a ví, proč k těmto změnám došlo -dokáže pojmenovat významné historické události v regionu a dokáže je dát do souvislosti s konkrétním místem a určitou historickou dobou -dokáže určit jménem základní živočichy a rostliny -dokáže popsat stavbu jejich těla a přizpůsobení prostředí -pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu a ovoce -rozdlišuje domácí a volně žijící živočichy, pěstované a planě rostoucí rostliny -všimá si rozdílů počasí a vede si o nich záznamy -vnímá zásahy člověka v krajině a jejich důsledky 	<p><i>Místo, kde žijeme</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -orientace a důležitá místa v obci -cesta na určené místo, dopravní značení <i>Lidé kolem nás</i> -život a funkce rodiny -soužití lidí – mezilidské vztahy, rozdíly mezi lidmi dané věkem, pohlavím, zdravotním stavem, komunikace a pomoc nemocným <i>Lidé a čas</i> -současnost a minulost v našem životě <ul style="list-style-type: none"> -proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, - státní svátky a významné dny -zásahy člověka v krajině a péče o životní prostředí -vznik Tábora , husitství <i>Rozmanitosti přírody</i> -stavba těla rostlin a živočichů a jejich přizpůsobení prostředí -domácí a divoká zvířata -pokojové rostliny, ovoce, zelenina -roční období a změny v přírodě -živočichové a rostliny v ekosystému lesa louky a pole -počasí -zásahy člověka v přírodě a ochrana životního prostředí 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -osobnostní rozvoj - kreativita -morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací schopnosti <i>Výchova demokratického občana</i> -formy participace občanů v politickém životě -volby, státní svátky <i>Enviromentální výchova</i> -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk - literární výchova Rozmanitost přírody - roční doby (poezie) Člověk a čas (pověst) Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (povídka ze života dětí) Český jazyk - komunikační výchova a sloh Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (komunikace o různých problémech ve třídě, dopis nemocnému spolužákovi, přáníčko k svátku) Matematika OP VK Dopravní výchova interaktivně (slovní úlohy) Hudební výchova Rozmanitost přírody - roční doby (píseň) Člověk a čas (odraz rozdílných životních podmínek lidí v lidových písních)

<p>-dokáže pojmenovat části lidského těla -pozná příznaky nemocí -zná možnosti prevence nemocí -dokáže určit příčiny nejčastějších úrazů a ví, jak jim předcházet -dokáže modelově zahrát situaci u lékaře, v lékárně, v nemocnici</p>	<p><i>Člověk a jeho zdraví</i> -lidské tělo - funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince -péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc -osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí -projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepečně-na-cestách.cz) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků</p>	<p>Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (možnost vyjádření pocitů a vztahů v písni - lidové i umělé)</p> <p>Výtvarná výchova Rozmanitost přírody - roční doby (rozdílná barevnost ročních dob - malba) Člověk a čas (ilustrace pohádek, pověstí) Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (přání k narozeninám, ke Dni matek, vyjádření citů a pocitů barvami) OP VK Dopravní výchova interaktivně</p> <p>Tělesná výchova Bezpečnost, prevence úrazů</p>
--	---	--

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Vazby a přesahy <i>Průřezová témata</i>
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> -dokáže popsat svou obec a zná umístění i význam jednotlivých institucí -rozliší přírodní a umělé prvky v krajině a u umělých zná jejich význam. -dokáže vytvořit pláněk části obce a orientuje se v plánu (mapě) své obce -vnímá a snaží se porozumět podobnostem a odlišnostem mezi lidmi danými barvou jejich pleti, jazykem, původem, zařazením do společnosti, zdravotním stavem a povahovými vlastnostmi -vnímá a respektuje odlišnosti lidí nemocných, handicapovaných a z jiného sociálního prostředí -žák pozná a pojmenuje významné památky regionu a má je spojeny s konkrétními historickými událostmi -žák zná významné rodáky regionu a má je spojeny s určitou dobou i jejich dílem -žák zná a dokáže interpretovat nějaké pověsti regionu a ví o specifických lidových zvycích a tradicích regionu. -žák dokáže porovnat život v minulosti s životem v současnosti -žák dokáže určit na mapě významná sídla (města, blízké vesnice) a místní dominanty (kostel, výrazné stavby)v krajině a pozná je -uvede základní vlastnosti látek -pozoruje a dokáže popsat základní projevy života zvířat a živočichů 	<p><i>Místo, kde žijeme</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -obec, důležitá místa v obci, infrastruktura, odlišnost života ve městě a na vesnici <p><i>Lidé kolem nás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -lidé podobní a odlišní (barva pleti, jazyk, původ, zařazení do společnosti, zdravotní stav) -lidé staří, nemocní, postižení, z jiného sociálního prostředí <p><i>Lidé a čas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -historické centrum Tábora - Jan Žižka, Kozi hrádek - Jan Hus, Chýnov - F. Bílek -pověsti Tábora a okolí -současnost a minulost ilustrovaná na příkladu pravěku (vývoj a zpracování nástrojů, osídlení, bydlení, domestikace zvířat a pěstování plodin) <p><i>Rozmanitosti přírody</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -látky a jejich vlastnosti, změny skupenství -podmínky života - voda, vzduch, vlastnosti -projevy života zvířat a živočichů 	<p><i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -morální rozvoj <i>Výchova demokratického občana</i> -občan, občanská společnost a stát (základní pojmy) -formy participace občanů v politickém životě (stát. svátky, volby, volební systém, vláda - třídní samospráva volená demokratickým způsobem, stanovení závazných pravidel chování ve třídě samotnými žáky) -principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (nechat dětem možnost se v určitých situacích rozhodovat demokratickým způsobem, ale i nést zodpovědnost za své rozhodnutí.) <i>Enviromentální výchova</i> -lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>Český jazyk - literární výchova</p> <p>Místo, kde žijeme</p> <p>Lidé a čas – pověsti Táborska, pověsti o Janu Žižkovi</p> <p>Lidé kolem nás – povídky ze života dětí a lidí jiné barvy pleti (např. rómských), nemocných nebo postižených (např. z knihy Heidy děvčátko z hor), starých či lidí v obtížných životních situacích (děti bez rodičů, rozvod nebo úmrtí v rodině, nepochopní., konflikty...)</p>

<p>-určí základní zemědělské práce, které probíhají v jednotlivých ročních obdobích a zná jejich smysl</p> <p>-zná koloběh vody v přírodě a uvědomuje si význam vody pro život i důležitost její ochrany</p> <p>-žák dokáže popsat reliéf krajiny, orientuje se v krajině svého bydliště</p> <p>-orientuje se v modelu, plánu a mapě krajiny svého bydliště</p> <p>- žák se orientuje podle Slunce, svět. stran, kompasu</p> <p>-žák pozoruje, popisuje a sbírá přírodniny</p> <p>-dokáže změřit a zná smysl základních fyzikálních veličin (teplota, čas, hmotnost a objem)</p> <p>-zkoumá a rozezná základní druhy půd, nerostů a hornin a ví, k čemu se využívají</p> <p>-se seznámen se zdravým způsobem života, ví co jej podporuje a co nikoliv</p> <p>-zná škodlivost návykových látek a důsledky jejich užívání</p>	<p>-zemědělské práce</p> <p>-voda a vzduch a jejich ochrana,</p> <p>-koloběh vody v přírodě</p> <p>-orientace v krajině, reliéf krajiny</p> <p>-orientace v mapě, práce s mapu</p> <p>-orientace podle Slunce, světových stran a kompasu</p> <p>-přírodniny, půdy, nerosty a horniny a jejich využití člověkem</p> <p><i>Člověk a zdraví</i></p> <p>-zdravý životní styl</p> <p>-návykové látky a jejich nebezpečí</p> <p>-projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepečně-na-cestách.cz) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků</p>	<p>Český jazyk - komunikační výchova a sloh</p> <p>Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (volné psaní a reflexe různých situací ve vztazích mezi lidmi, dopis imaginárnímu kamarádovi, který je v těžké životní situaci atd)</p> <p>Matematika</p> <p>OP VK Dopravní výchova interaktivně (slovní úlohy, logické úlohy)</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Místo, kde žijeme - krajové lidové písně</p> <p>Člověk a čas (dobová hudba)</p> <p>Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (možnost vyjádření pocitů a vztahů hudebními nástroji)</p> <p>Rozmanitost přírody (např. vyjadřování hudebními výrazovými prostředky dějů a jevů z přírody – vánek, vichřice atd.)</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Rozmanitost přírody - kresba podle skutečnosti přímo v přírodě, práce s přírodninami, kresba přírodnin</p> <p>Člověk a čas (kresba dobových reálií z minulosti - stavby, kostýmy, zbraně, keramika)</p> <p>Lidé kolem nás - portrét, lidská postava, vyjádření pocitů, nálady - graficky i barvami)</p> <p>OP VK Dopravní výchova interaktivně (kresba, malba...)</p>
---	--	--

		<p>Pracovní činnosti OP VK Dopravní výchova interaktivně – tvorba dopravních značek</p>
--	--	--

5.4.2. PŘÍRODOVĚDA

5.4.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět RVP*. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových dovedností a vědomostí, které žákům umožní aktivně poznávat přírodu. Žáci jsou v tomto předmětu vedeni k ohleduplnému vztahu k přírodě, k odpovědnosti za ni a k její ochraně podle jejich možností. Děti v něm poznávají rozdíl mezi živou a neživou přírodou, podmínky života na Zemi, rozmanitost přírody a výjimečnost člověka. Tímto poznáním je pak u dětí přirozeně rozvíjena uvědomělá odpovědnost za udržení životních podmínek na Zemi.

5.4.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu se skládá z těchto tematických celků:

1. *Rozmanitost přírody*
2. *Člověk a jeho zdraví*

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. **Žáci pracují s interaktivní učebnicí dopravní výchovy, vytvořenou v rámci projektu OP VK Dopravní výchova interaktivně – používají interaktivní učebnici dopravní výchovy (práce s textem, obrázky, fotografiemi, ilustracemi, videosekvencemi, zvukovými nahrávkami, 2D a 3D animacemi), webový portál Jihocesi-bezpecne-na-cestach.cz a plní praktické úkoly na dopravním hřišti BESIPu.** Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí.

Vyučovací předmět je zařazen ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Předmět je vyučován **formou vyučovacích hodin** s s výraznějším začleňováním krátkodobých projektů, metod aktivního učení a skupinové práce. Žáci jsou vedeni k samostatnému získávání informací a k práci s nimi. Zdrojem informací je kromě učitelova výkladu i vlastní poznání, vlastní zkušenost a informace získané studiem populárně-naučné literatury.

Důraz je také kladen na rozvoj kritického myšlení u žáků (schopnost vnímat poznatky v souvislostech, hodnotit jejich pravdivost, dokázat získat potřebné informace, umět pracovat s chybou) a rozvoj jejich komunikačních schopností (schopnost naslouchat, obhajovat svůj názor, umění diskuse). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají též pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací a řešením modelových situací.

Výuka probíhá ve školní učebně, součástí výuky jsou vycházky do přírody spojené s aktivním pozorováním a zkoumáním přírodních prostředí, exkurze a návštěva výstav.

5.4.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu.

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět. - Vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých. - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.)
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj. - Podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací. - Učíme žáky pracovat s chybou
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. - Klademe důraz na pozitivní komunikaci. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti. - Netolerujeme pomluvy ,hrubost a „zákulisní“ jednání. - Tímto způsobem se i my sami chováme vůči žákům.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - Učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod. - Učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití. - Vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života. - Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům s respektem a úctou.

KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none">- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.- Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě.
----------------------------	---

5.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

Ročník: 4

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda; uvede příklady zástupců, objasní jejich vzájemnou propojenost -objasní princip rovnováhy přírody -roztřídí dané látky pomocí smyslů a měřením -určí, které látky nelze zkoumat některými smysly a tvrzení zdůvodní -uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka -rozliší vybrané horniny a nerosty -vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují -uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi -na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody -roztřídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce -porovná základní projevy života konkrétních živých organismů -uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů. -s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin -uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů -uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> -neživá příroda -látky a jejich vlastnosti – třídění látek -změny látek a skupenství -porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek -voda a vzduch – význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě -nerosty a horniny, vznik půdy a její význam -živá příroda – třídění rostlin, hub, živočichů -podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost slunce, voda, půda, vzduch -životní podmínky rostlin -rostliny a jejich orgány (stonek, list, květ) -výživa rostlin -živočiškové a stavba jejich těla -stopy zvířat -přírodní společenstva – háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť -život v lese, lesy na jaře, význam lesů pro člověka -život u vody a ve vodě, čistota vod, příčiny znečištění a nutnost jejich ochrany -přízpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku 	<p><i>Enviromentální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -lidské aktivity a problémy životního prostředí <p><i>Mediální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -kritické čtení a vnímání mediálních obsahů <p>Matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> -tabulky, diagramy -jednotky délky, jednotky hmotnosti -DVI (slovní úlohy, logické úlohy) <p>Výtvarná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -kresba podle skutečnosti (horniny, přírodniny, zvířata, rostliny) -DVI (kresba, malba na dané téma) <p>Český jazyk - literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> -povídky o vztahu člověka k přírodě -lidské chování a jeho důsledky na zdraví, prevence úrazů (povídky ze života dětí) <p>Vlastivěda</p> <ul style="list-style-type: none"> -DVI – pravidla silničního provozu <p>Tělesná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -DVI – jízda zručnosti, dodržování pravidel, dětské dopravní hřiště

<p>-uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy)</p> <p>-zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat</p> <p>-provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p> <p>-zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof; uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích.</p> <p>-provede vybrané praktické činnosti v terénu: založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a jeho záznam apod.</p> <p>-dokáže vysvětlit, jak a proč je člověk součástí přírodního prostředí i sociálního prostředí</p> <p>-dokáže na konkrétních příkladech popsat, jak na člověka působí přírodní prostředí a jak on je zpětně ovlivňuje.</p> <p>-dokáže na konkrétních příkladech popsat, jak na člověka působí sociální prostředí</p> <p>-zná negativní důsledky působení člověka na přírodní prostředí a nutnost jeho ochrany</p> <p>-zná negativní důsledky sociálně patologických jevů (kouření, drogy, šikana...) a v modelových situacích předvede jejich odmítnutí</p> <p>-zasazuje se o pozitivní sociální vztahy ve třídě a uvědomuje si, jaké chování tyto vztahy narušuje a zná možnosti pozitivní ochrany proti tomuto chování</p>	<p>-význam zemědělství pro člověka</p> <p>-vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů</p> <p>-ochrana přírody, likvidace odpadů</p> <p>-živelné pohromy a přírodní katastrofy</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>-výjimečnost člověka, pravěcí lidé, odlišnost člověka od ostatních živočichů.</p> <p>-životní prostředí člověka (přírodní a sociální)</p> <p>-péče o životní prostředí člověka a jeho ochrana</p> <p>-sociálně patologické jevy (kouření, drogy, šikana) a možnosti ochrany</p> <p>-vztahy ve třídě a pravidla chování</p> <p>-projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepecně-na-cestách.cz, praktické úkoly na dopravním hřišti BESIP) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků</p>	
---	---	--

Ročník: 5

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozliší jednotlivé podnebné pásy pojmenuje typické rostliny a živočichy žijící v těchto pásích -na konkrétních příkladech ilustruje jejich přizpůsobení přírodnímu prostředí -seznámí se s tříděním rostlin a živočichů -na konkrétních příkladech pozná znaky jednotlivých tříd a podskupin a při práci v terénu vyhledá zástupce jednotlivých tříd a podskupin. -vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi -popíše postavení Země ve vesmíru -objasní střídání dne a noci, ročních období -charakterizuje Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce a uvede (odhadne) význam těchto symbolů -ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy kolem Slunce -dokáže porovnat (díky změnám v přírodním a sociálním prostředí) odlišnosti života dnes, před 100 lety a ve středověku -vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka -popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života -sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy -sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života, zohlední v něm oprávněné požadavky blízkých -na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> -podnebné pásy -třídění rostlin a živočichů -Slunce a sluneční soustava -vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteority, meteority -Země ve vesmíru - pohyby Země -gravitační síla -střídání dne a noci, roční období -práce s globusem <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> -sociální a přírodní prostředí člověka dnes, před 100lety a ve středověku (bydlení, nástroje a stroje pro usnadnění lidské práce, bydlení, pitná voda, zacházení s odpady, mytí a praní, teplá voda a světlo, spojení se světem a přenos informací, knihy, nemoci a jejich léčení) -stavba lidského těla -funkce některých orgánů a orgánových soustav -pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou 	<p><i>Enviromentální výchova -</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí <p>Matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> -jednotky obsahu, zeměpisné souřadnice -DVI – slovní a logické úlohy <p><i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -sociální rozvoj: kooperace a kompetence -morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>Výtvarná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -vesmír (kresba, malba, koláž) -DVI (kresba, malba na dané téma, tvorba pomůcek pro mladší děti) <p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> -vztah mezi mužem a ženou -sociálně patologické chování (kouření, alkohol, drogy) a jeho důsledky -krizové situace a jejich řešení

<p>-posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života</p> <p>-uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání apod.)</p> <p>-na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156)</p> <p>-pojmenuje správně základní části lidského těla</p> <p>-vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.)</p> <p>-vysvětlí pojmy: HIV, AIDS</p> <p>-dokáže adekvátně reagovat v krizových situacích (povodně, požár, evakuace)</p>	<p>-základy lidské reprodukce</p> <p>-vývoj jedince</p> <p>-základy sexuální výchovy</p> <p>-partnerství a rodičovství</p> <p>-krizové situace</p> <p>-projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepecně-na-cestách.cz) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků</p>	<p>Vlastivěda</p> <p>-DVI – pravidla silničního provozu</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>-DVI – jízda zručnosti, dodržování pravidel</p>
---	--	---

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

5.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Cílem výuky je vybavit žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života společnosti. Pozornost je věnována utváření pozitivních občanských postojů, dále prevenci rasistických a extrémistických názorů. Důležitou součástí vzdělávání je výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen, výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu dědictví. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, vyvozovat závěry a aplikovat je v reálných životních situacích.

5.5.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 6. – 9. ročníku. Navazuje na dovednosti, vědomosti a postoje, které žáci získali v 1. – 5. ročníku. Vyučuje se v 6. ročníku 1 hodinu týdně, v 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách.

Výuka směřuje k:

- utváření pozitivního hodnotového systému
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů mezi lidmi v prostředí školy i mimo školu
- orientaci v silničním provozu - práce s interaktivní učebnicí dopravní výchovy, vytvořenou v rámci projektu OP VK **Dopravní výchova interaktivně – používání interaktivní učebnicí dopravní výchovy (práce s textem, obrázky, fotografiemi, ilustracemi, videosekvencemi, zvukovými nahrávkami, 2D a 3D animacemi) a webovým portálem Jihočeši-bezpečně-na-cestách.cz**
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

5.5.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení	<p>Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).</p> <p>Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.</p> <p>Podporujeme používání výpočetní techniky</p> <p>Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.</p> <p>Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.</p>
Kompetence k řešení problémů	<p>Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému.</p> <p>Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.</p> <p>Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.</p> <p>Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit.</p>
Kompetence komunikativní	<p>zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích.</p> <p>Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.</p> <p>Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.</p>
Kompetence občanské	<p>Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).</p> <p>Netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.</p> <p>Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.</p> <p>Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí.</p>
Kompetence sociální a personální	<p>Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.</p> <p>Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.</p> <p>Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.</p>
Kompetence pracovní	<p>vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.</p> <p>ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.</p>

5.5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Občanská výchova

Ročník: 6.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů v rodině, ve škole, v obci.	Život mezi lidmi, komunikace, socializace Projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepečně-na-cestách.cz) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků	Morální rozvoj Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj DVI – rodinná výchova (pravidla silničního provozu) DVI – tělesná výchova (pohotovost, rychlost, ukázněnost, dodržování pravidel)
Žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody s druhými lidmi se snaží řešit nenásilným způsobem.	Pravidla slušného chování	Lidské vztahy Morální rozvoj Sociální rozvoj
Žák na konkrétních příkladech vysvětlí význam stanovení pravidel chování.	Pravidla slušného chování, školní řád	Občanská společnost a škola
Žák sestaví svůj hodnotový žebříček.	Hodnoty	Osobnostní rozvoj
Žák objasní pojmy: domov, vlast, národ.	Domov, rodina, obec, region, vlast	Občan, občanská společnost a stát
Žák sestaví přehled všech odborů městského úřadu, u každého odboru uvede, kdo stojí v jeho čele, čím se odbor zabývá.	Odbory městského úřadu, městská rada, zastupitelstvo	Formy participace občanů v politickém životě
Žák charakterizuje místo svého bydliště / kulturní a sportovní zařízení, životní prostředí /.	Bydliště, pamětihodnosti, významné osobnosti, přírodní krásy, životní prostředí	
Žák uvede výhody a nevýhody života ve městě a na vesnici.	Život ve městě a na vesnici	
Žák jmenuje nejdůležitější národní zvyky a obyčeje, vysvětlí význam státních svátků a významných dnů.	Zvyky a obyčeje, státní svátky	Etnický původ
Žák jmenuje nejvýznamnější události a osobnosti českých dějin.	Významné události a osobnosti národních dějin	
Žák doloží na příkladech význam solidarity mezi lidmi.	Lidská setkání, rovnost, solidarita	Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity
Žák na konkrétních příkladech uvede, jak respektuje práva a oprávněné zájmy druhých.	Lidská práva	Občan, občanská společnost a stát

Žák posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	Ochrana lidských práv	Občan, občanská společnost a stát
Žák vnímá důležitost práce v životě člověka.	Úcta k práci	Osobnostní rozvoj
Žák uvede příklady vhodně využitého volného času.	Volný čas	

Ročník: 7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák na konkrétních příkladech uvede, jak lze upevňovat pozitivní vztahy mezi lidmi.	Život mezi lidmi, socializace, komunikace Projekt OP VK Dopravní výchova interaktivně (interaktivní učebnice, práce s webovým portálem Jihočeši-bepecně-na-cestách.cz) – témata: chodec, cyklista, cestující, dopravní značky, dopravní nehoda – spirálové rozvíjení všech témat podle vyspělosti žáků	Lidské vztahy Sociální rozvoj DVI – rodinná výchova (pravidla silničního provozu) DVI – tělesná výchova (pohotovost, rychlost, ukázněnost, dodržování pravidel)
Žák v modelových situacích prokáže ovládnutí základních společenských pravidel chování.	Základní pravidla společenského chování	Lidské vztahy Občanská společnost a škola
Žák vysvětlí pojmy kultura a umění, vyjádří, jaký význam mají v životě člověka.	Kultura a umění, funkce umění	
Žák respektuje odlišné náboženské a kulturní projevy, které nenarušují svobodu jiných lidí.	Rozmanitost kulturních projevů, víra a náboženství	Kulturní diference Etnický původ
Žák jmenuje kulturní instituce.	Kulturní instituce	
Žák zhodnotí vliv médií na utváření masové kultury a veřejného mínění.	Média, záměrné a nezáměrné působení	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Žák vnímá nutnost ochrany přírodního a kulturního bohatství.	Přírodní a kulturní památky, organizace a instituce pro ochranu životního prostředí	
Žák vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví.	Naše potřeby, majetek, vlastnictví, životní úroveň	
Žák objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svěřeným majetkem, uvede, které konkrétní zásady hospodárnosti dodržuje.	Hospodaření a zacházení s majetkem	
Žák jmenuje způsoby ochrany majetku, vnímá zodpovědnost občana za způsobené škody.	Ochrana majetku a vlastnictví	
Žák vysvětlí pojmy národ, vlast, občan.	Národ, vlast, občan	Občan, občanská společnost a stát
Žák vyjmenuje státní symboly, objasní jejich význam.	Státní symboly	Občan, občanská společnost a stát
Žák zdůrazní, proč je třeba respektovat jiné národy.	Národ, národnostní menšiny	Etnický původ
Žák rozliší nejčastější formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	Stát, formy státu, znaky státu	Občan, občanská společnost a stát
Žák objasní význam demokratického způsobu řízení státu a princip voleb.	Demokracie, volby, možnosti zapojení do veřejného života	Formy participace občanů v politickém životě

Žák zdůrazní význam ochrany lidských práv a svobod.	Lidská práva, morálka, diskriminace, rasismus	Etnický původ
Žák vnímá význam spolupráce mezi zeměmi Evropy.	Evropská unie	Jsme Evropané
Žák vysvětlí zásady ochrany člověka za mimořádných událostí.	Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	